

absolutione, quia sententia, vel lex non operatur plus quam verba eius sonant, ut pariter de suspensiōne dictum est quod, praeced. art. 3. n. 10. t. anē tempus vero signatur, ut pellit, indiger relaxatione Superioris, vel illius, qui illud posuit, vel successoris, aut est coram facultate, ut ait Scotus 4. d. 25. q. 1. G. Si vero interdictum feratur, ut censura, & pena medicinalis, quod tunc contingit, quandoferū ob contumaciam respectu Ecclesiastis, & medicinaliter, itaē emendatione posita sit debita absoluto, ut quando ferutur absolutus, & post admisionem factam a ipsi factam; tunc eger absoluto, & per absolucionem collitur, si sit personale; si vero sit locale, collitur per relaxationem; & si sit reservatum, debet tolli a reservante, & ab habente potestate, non enim ger inferiorem tolli potest, quia requiritur potestas iurisdictionis in foro contentioſi; interdicta autem localia, nec personalia generalia, quia iure communis sunt imposta, nec sunt reservata, possunt tolli ab Episcopo, vel alio iurisdictione habente in Communione interdictum, non tamen a Religiosis privilegiatis, quia locus, & Communitas foro potestatis non subiunguntur; ab interdicto tamen juris personalis, si reservatum non est, quilibet Confessoris approbatus absolvere potest, modo fuit satisfactio, vel detur causa sufficientia, ut recte doceat Faber loc. cit. & Suar. disp. 38. feſt. 2. Datum tamen est cum interdictum fertur sub conditione, ut sub hac forma donec satisfactio, vel reservatio dum adimplatur, conditione interdictum tollatur ab ipso absoluto, sed per relaxationem facta a Superiori Suarez, & Faber loc. cit. tenet necessariam quod pene, & oīa sunt restringenda, non amplianda; etiam difficultas, an interdictum possit relaxari ad cautelem, quidam enim affirmant, & quidam negant; sed breviter dicendum est, quia loquendo de interdicto generali locali abolitionem ad causam non habet locum, ita enim habetur expresso cap. pene sententia, exom. in 6. quando autem est interdictum speciale loci, aut personae, potest ad cautelem relaxari, quia iure id non prohibent, & hoc beneficium conceditur regulariter in omni censura; ergo neque in hac negari debet. Ita Sylvester, Angelus Navar. Covar. Suar. & alli passim, ac etiam Faber, & Blundus ex nostris loc. cit. Denique quantum ad formam subtiliationis fervandam in absolutione, vel relaxationem interdicti convenientiam etiam DD. nullam esse praescriptam certam verborum formam, sed talem esse debere, quia sine ambiguitate ultra exgentes ab Ecclesiasticis peritos iniusta tributa, in fine hæc verba habentur. Non ab excommunicatione huiusmodi absolucionem vel interdicti relaxationem obtinetur, donec exalta pene ratiſcetur, & de transgressione competenter satisfactio ex quibus verbis constat, quod post satisfactioem exactam adhuc Parva requiri obligatio ab excommunicatione, & relaxationem ab interdicto. Sed quavis his discordi modis fit probabilitas, probabilitas tamē, & communior opinio docet, quod quando interdictum fertur sub conditione, donec quis satisfactio, facta satisfactio, & ablatā contumacia, eipso tollitur, sine relaxatione, vel absolutione, etiam de suspensiōne diuinis quilibet precep. art. 3. n. 10. cum pluribus Doctoribus ibi citatis, & alli Doctores passim, unde Faber, l. c. facetur hanc esse communiori opinionem.

11. Quartū præterea convenient Doctores interdictum locale tam generale, quam speciale non tolli etiam Civitates, vel Regnum interdictum destruerit, vel diruunt, quia semper remanserit solum, ubi erat Civitas, vel Regnum, super quod principaliiter fundatur interdictum, quod propter locale voluntate, quare si de novo fiat in eo solo aliqua Ecclesia statim interdicta manet, acquis ita ut interdictum illud tollatur, egit relaxatione; & multo minus interdictum tolli per alienationem, & venditionem loci interdicti a Principe, vel domino illius, quia interdictum est non loci, & idem locus translatum ad empotem cum onere, si tamen Princeps ille aliam emeret civitatem, illa non subiungit interdictum, quia a principio talis civitas sub interdicto comprehensa non est. Et contra vero interdictum generale personale destruetur communitate, eo ipso tollitur, nam tunc petit subiectum, in quod directe interdictum feratur, unde licet maneant singulae personæ, non tamen maneat interdictus, quia interdictum feratur in personas secundario tantum, & ex consequenti, quatenus erant partes illius, totius, quare cum totum illud corpus dissolviatur, statim interdictum cessat, quia singula illa persona non amplius maneat, ut partes communiantur. Nec obstat, quod de civitate destruetur dicendum locum, in qua sit etat, adhuc manere interdictum; quia ibi manet solum, & in eo partes integrantes, quæ non separantur, ac communias partes politicas habent, quæ omnes destruetur, communitate separantur, itaē amplius non constitutum illud corpus, & totum unum morale, quod prius constituebant, Si tamen aliqua ex illis personis causam deinceps interdicto, eum tali persona non liberatur ab interdicto per dissolutionem illius corporis communis, quia tunc non est interdictum per participationem illius Communis, sicut alii innocentessent, et capta directa, ob quam interdictum est latum, & consequente in personam illius primaria, & directe latum est, & sic est interdictum personale particularis, quare per dissolutionem illius corporis non liberatur, sed eger absoluto, vel relaxatione. Ita Faber, loc. cit. cum DD. relatis.

113 Sed difficultas est, quid sit dicendum, si quis personaliter interdictus, & in particuliari poeniteat, sed moriatur antequam ab interdicto sit absolutus, scilicet ne interdictum per mortem, & posit pelliri in loco sacro, quamvis nulla sit exhibita absoluto. Negant Joannes Andreas, Ancharamus, Suarez, Bonacina, & inclinat Faber loc. cit. quia haec videtur esse sententia, & sensus g. 1. c. de sent. exom. in 6. dñm dicit: *Talis quod in interdicto durante decedat, non debet in Ecclesia, vel in Camerario Ecclesiastico, nisi panegyris, pelliri.* Aſſiſtāt Avila, Cornejo, Caspensis, & plures illiſi ſit moriatur cum agniti potestatibus, poſte in loco sacro pelliri quamvis nulla sit exhibita absoluto, & ratio est, quia eo ipſo, quod cum potestatibus decipiſt, manet absoluto a jure, quia hoc interdictum quantum ad hunc effectum poſtitura era, niſi portetur, ut pater ex cap. 1. & idem implata conditione sublatum fuſt, unde prædictum caput videtur potius huic ſententia favere, quia etiam mihi probabilitas videtur ob regulam illam generalē, quod pene, & oīa ſunt restringenda, non amplianda; etiam difficultas, an interdictum poſt relaxari ad cautelem, quidam enim affirmant, & quidam negant; sed breviter dicendum est, quia loquendo de interdicto generali locali abolitionem ad causam non habet locum, ita enim habetur expresso cap. pene sententia, exom. in 6. quando autem est interdictum speciale loci, aut personae, potest ad cautelem relaxari, quia iure id non prohibent, & hoc beneficium conceditur regulariter in omni censura; ergo neque in hac negari debet. Ita Sylvester, Angelus Navar. Covar. Suar. & alli passim, ac etiam Faber, & Blundus ex nostris loc. cit. Denique quantum ad formam subtiliationis fervandam in absolutione, vel relaxationem interdicti convenientiam etiam DD. nullam esse praescriptam certam verborum formam, sed talem esse debere, quia sine ambiguitate ultra exgentes ab Ecclesiasticis peritos iniusta tributa, in fine hæc verba habentur. Non ab excommunicatione huiusmodi absolucionem vel interdicti relaxationem obtinetur, donec exalta pene ratiſcetur, & de transgressione competenter satisfactio ex quibus verbis constat, quod post satisfactioem exactam adhuc Parva requiri obligatio ab excommunicatione, & relaxationem ab interdicto. Sed quavis his discordi modis fit probabilitas, probabilitas tamē, & communior opinio docet, quod quando interdictum fertur sub conditione, donec quis satisfactio, facta satisfactio, & ablatā contumacia, eipso tollitur, sine relaxatione, vel absolutione, etiam de suspensiōne diuinis quilibet precep. art. 3. n. 10. cum pluribus Doctoribus ibi citatis, & alli Doctores passim, unde Faber, l. c. facetur hanc esse communiori opinionem.

QUÆSTIO QUINTA,

De Irregularitate.

Habenus de Censuris Ecclesiasticis disputavimus, can in generali, quam in speciali, nunc de Irregularitate agendum est, quia licet non sit Censura Ecclesiastica, ut dictum est q. 1. de Censuris in communia a. 1. est tamen poena Canonica laeta prefertur contra violentes Censuras Ecclesiasticas, & impedimentum Canonici in suspensiōne Ordinum Ecclesiasticorum, vel eorum usum impedit, ut ex pluribus Juris capitibus deducit Scotus 4. d. 13. q. 2. & dist. 25. q. 1. & idem ad complementum huius disputationis de Censuris qualiter hæc Irregularitate validē utilis est, immo necessaria, ut ex dicendis magis constabit, & de singulis Irregularitatibus sive, & exacte tractat Astefan, noster l. c. per plures titulos.

ARTICULUS PRIMUS.

Quid, & quatuor sit Irregularitas, & quinque eius efficiuntur, & causae.

Imprimis, ut aliquid nominis exordiatur, Irregularitas est nomen abstractum ab hoc nomine concreto; irregulariter, quod significat extra regulam, sicut regulare significat secundum regulam, unde Irregularitas amplè sumpta ex vi nominis significat impedimentum quoddam ponens extra regulam; prout autem ad presentem materiam spectat, & consideratur, sumitur pro quoddam impedimentoum canonico, que aliquis ab ordine clericali excluditur, quare tali impedimentoum detentus extra ordinem illorum ponitur, quibus ad ordinem clericalem ascendere licet, sive propter speciem ad quid rei communiter a Duodecimis definiri solet, quod est impedimentum canonicum suscepione, & suscepitorum usum, & quidem de suscepione ordinum patet ex verbis Canonum dicentium. Non aſſerit ad ordines cap. Curandum dist. 33. tenuit ad Ministerium Ecclesiasticum non admittitur cap. Si cuius uxor dist. 34. & ex c. Significat 16. de homicidio; quavis autem irregularitas a suscepione ordinum impedit, non tamen ita impedit, quod si ordo ab irregulari suscipitur, sit nullus, & irritus, adhuc enim validē suscepitur, ut DD. communiter docent, quia Ecclesia, à qua irregularitas est instituta, Sacramentorum valorem impedit nequit, si omnia a Christo instituta, & requirita adhibeantur, unde si aliquis ante legem tamē ordinaretur in facis, qui secundum multos est irregularis ex defectu statutis, verē efficit ordinatus ex Scoti 4. d. 25. q. quavis non licet, sive secundum iura, nam multa prohibentur, que tamē facta tenent; de executione verē, & administratione, etiam communis sententia, unde Irregularis ministrans in ordine gravior peccat, ut Scot. docet in 4. d. 73. q. 1. ex c. Si celebrait de Clericis, excommunicatur, & ratio est quia talis prohibicio gravis est, & de re gravi; non tamen irregularis suscipiens ordinem, vel in suscepitionis administrans novam incurrit irregularitatem, ut DD. communiter docent. Præterea communior, & probabilior sententia affert, Irregularitas rendere ipso facto beneficii, vel penitentis collationem factam irregulari invalidam, quia Canones prohibent beneficia conferri irregulari, ut habetur c. Clericis,

potius, quam actori; & quod *Judex* non debet aliquem condamnare, de quo dubitet an condemnari debat, nec ne. Ita *Panormitanus*, & *Hosienius*; *Joann.* *Andreas*, *Nayarus*, & alii *Canonizkz.* Tertia opinio afferit in dubio juris neminem esse irregulariter in dubio vero facti in utroque foro confundendum. *Irregulariter* contrafieri dicitur tamquam *Doctores*, an non solus in *cau* *homicidii*, sed etiam in omnibus aliis *causibus* in puto dubio facti si dubius conferri debat irregulariter; aliqui hoc affirmant in omnibus causibus, ut *Coyaruvias*, *Vasquez*, *Faber ex nobis loc. cit.* alii autem in *cau* *tamquam* *homicidii*, non autem in aliis, ut *Avila*, *Suarez*, *Coninchus*, *Caffenpis*, *Bonacina*, *Blundus ex nobis*, & ali plures, qui dicendi modus sicut communis est, ita etiam probabilior.

titio ex obligacione; sed ita disponit ut pro potentiis obibitatis, & in eius militari regula turris, in dubio res esse abdandum cum una partium suo obfatura, se potius favendum est, quam aliorum, nam planè nimirum dubium est in quoemque dubio facili obligare proper dubium, us quis in fe gravissimas penas exercat, & eas susebat.

se latam irregularitatem. Ita Doctores tertie sententie. Ratio detinunt ex Scoro 4. dist. 13. q. 2. H. quia poena sunt restringenda; & non amplianda de Regulis iuris in 6. ergo si exprefſe non conſeruit proper tale delictum in iure latam esse irregularitatem, non eſt confenduſ irregulareſ, qui illam committit, quia ſit Scorus loc. cit. & 4. dist. 7.q.5. numquam confendum eſt qui irregularis ab aliquod delictum commiſſum, niſi expreſſus in iure Canonico tali poena inventari, ut habetur cap. 13. de leſent. excomm. in 6. ubi dicitur *Nemini incurrit irregularitas*, & *nisi ſe preſertim laſtare* ſin dubio autem iuris non adēt, niſi expreſſum ſufficienter irregularitateſ indicans, & ita petiam dicitur Doctor d. 6. quaf. 8. in fine; quare ſi irregularitateſ eſt ita dubia, ut pridentes, & sapientes judicium ferre nequeant, an in jure continuatur, nec ne, quia non inventari in iure ex vi verborum inficta, non poteſt dici in iure expreſſa; atque ideo talis irregularitas abſoluteſ judgmenta eſt nulla.

Confirmatur, quia qui sufficiētē adhibuit diligētiā ad dubium juris expellendū, & veritatiē indagandū; si rei veritatē inventi non portat, & dubium expellere, & ipso ignorantiā invincibilē labore cantetur; sed qui aliquid p̄ceptum invincibilē ignorat, exculpat illud non servando, quia ignoratio invincibilē a peccato excusat; ergo pariter in quiproposito qui sufficiētē adhibuit diligētiā ad expellendum dubium juris, & rei veritatē inventiā dicitur irregulatorem ob aliqd delictū, nec de illa constat, irregulatorem servare non tenet, neque ut irregularem se gerere. Quod denique id locum etiam habens in utroque foro existimatur, quia in dubio iuris nullus in foro externo judicatur irregulans patet ex c.c.i. *Si quis* ergo neque judgmentus ei irregulans in foro concordat, sicut et iurum animae, & misericordiae.

138 Secundo dicendum est, in dubio facti debere quemlibet se gerere pro irregulari, seu abstinere se ab actibus Ordinum, donec diligenter. Ita constat ex cap. praedicto *Ad audientiam*, &c. *Significatio* & cap. penit. de Homicidio, quo quidem capitulum iuramentum de utroque foro, quia in cap. *Ad audientiam* tertio de calo in foro exteriori, in cap. vero *Significatio* etiam foro interiori & ratio, qui ibi adductio est, quod in dubius pars tunc est legenda, qua ratio in utroque foro locum habet, ergo in dubio facti in utroque foro debet quis se gerere bi, tam iuris, quam facti eligere tenetur, quod tuus est, ut etiam Blundus advertit loc.c. acque ideo in prima alertioris dictiebamus, quod si quis dubitans, in verbi gracia laea fit irregularitas contra raptorem, aut qui dubitans, in tubi talibus verbis continetur irregularitas, si dubitabit insufficiente diligentia, ad huc perficere in dubio, debet praeceps dubium deponeatur si iudicando non esse latam irregularitatem, ut licite operari possit, & ab ipso periculo incurriendi, irregularitatem, ut etiam nota Bonacina citat.

pro irregularitate huius etiam expresse docet Scotus 4. dist. qu. 3. C. ut Blundus adveretur, ubi dicit quod si in talibus quis dicitur esse irregulare debet se gerere pro irregularitate, quoniam dubium periret; quod si re vera non sit irregularis, certante dubio dispensationem petere non debet, quia nunquam re vera irregularitatis sit. Hec tamen doctina de dubio facti ad dubium juris existendi non debet, ut facit prima opinio, quia Ponitex c. cit. loquitur tandem de dubio facti homicidi, non autem de dubio iure irregularitatis homicidi, nec ratio illa iuri Pontifice adducta, quod in dubius tunc pars est eligenda, sequitur in utroque caso, felicitate, de dubio facti de dubio juris nam cas ratione Ponitex ibi applicat tantum ad dubium facti homicidi, & in eo intendit tantum obligare, quod quidam facti propter atrocitudinem delicti homicidi, quod etiam in dubio facti vita Ecclesie a suis ministris abesse, nam illa regula, quod in dubius tunc pars est eligenda, ex se non semper obliquet at in quocunque causa, siquidem ut diximus t. 2. sens. 2. de Confectis, probabiliti in opinionibus fere contingit, ut opinio minus probabilis sit tutor, & tandem certus est posse probabilitatem seu opinionem, etiam si sit minus tutus, & in dubio, an res sit aliquid, vel non; si quis eam bona possideat & posset dubitare, aut sit facta, ob tale dubium eam restituere non tenetur, ut omnes communiter docetur, etiam tamen tutor pars est, quem restringit, non ergo in dubio tempor, & in quocunque

ARTICULUS TERTIUS.

Quae sint Irregularitates ex delicto.

143 **J** Am suprà dictum est art. 1. huius questionis n. 130. ex duplici capite irregularitatem contrahí irregulariter locum, quando nimirus, vel ex delicto, vel ex aliquo defectu inter quas irregularitates hoc praefertur veratur differunt quod irregularitas ex defectu ablativo defectus, sive collitus, qualiter est ex delicto, manet semper, donec dispensetur in ea, ut ai Propositus can. Mirere scilicet modo discutatur. Scot. 4. 25, q. 1. E, de speciebus i regularitatibus, dum aut, quod irregularitas quandoque incurrit ex quibusdam delictis, seu criminibus; quandoque ex quibusdam non criminibus; quandoque ex quibusdam, que interdictum sunt criminis, in derum non in praesenti igitur investigandis, est quoniam genera delictorum ob quae irregularitas contrahitur, seu quæ, et quoniam sunt irregularitates, quæ oriuntur ex delicto cum Scoto l. cit.

gularitatis, quae oritur ex affectu cum sebo. I. c.
144 Prima est ob iteratum baptismum ferio, & scientier, et
que irregularis tam rebeatipans, quam rebeatipata, est in re-
baptizante irregularitas tantum sit partialis, ne Clericos ad
torem ordinem ascendere possit; quando igitur quis scient
rebeatipaz, vel rebeatipatur, uterque irregularitatem contri-
hit, quod tandem intelligendum est de baptismis absolute reie-
rato, qui enim sub conditione infantium rebeatipazat, de quod
dubitare, an validè baptizatus esset, nec peccaret, nec ullam
irregularitatem contraheret. Ita Doctores communiter docen-
& præfertim Scotus 4. dist. 6. qu. 8. ex cap. Ex literaturam de
potissimum, & rebeatipantibus Baptismis. Per iteratum autem Bap-
tismi collationem, ignoranter factam, putant aliqui rebeatip-
zatum esse irregulariter, non autem rebeatipantem, quod pro-
bant ex cap. *Qui bis*, de confer. dist. 7. ubi dicunt, qui bis igno-
ranter baptizati sunt, non indigent pro eis penitentia, nisi que
secundum Canones ordinari non posunt, nisi magna necessitate
cogat. Quæ opinio Scoto non placet loc. c. quia si rebeatipaz
ignoranter ignorantia facti, non est irregularis, ne sic re-
beatipazatur, qui non videtur esse majoris pondere secundum
rationem de baptizato, quam baptizante; tunc quia rebeatipaz
tus suam fatulam querere tenetur, ne sit in ergo de
dubitat, an sit baptizatus, nec ne, vel ignorans; si rebeatipaz
non fit irregularis, quia universaliter ignoranciam facti proba-
bitur. Secunda est ob iteratum baptismum, & scientier, et

lis, ut dictum est, ex cuius sufficiencia, & conferentia ab
regularitate. Nec obstat, inquit Doctor, caput citatum, quod
illud non est ab Auctore Canonum, sed sumptum ex po-
tentia Theodori Episcopi Canariensis, qui potestem in
habuit indigeni ponens toti Ecclesie, quis hoc proprius
Capitis Ecclesie. Per iterum autem Confirmationem, eti-
scienter, nec sufficiens, nec confirmans irregularitatem
currit, licet mortaliter peccet, ut pariter Doctores commu-
ter dosent, & praesertim Scottus 4. dist. 7. quart. 4. & 5. con-
quidam Canonistas, qui a paritate rationis, five a simili
baptismo arguunt de Confirmatione per e. cit. *Qui hic, & sic*,
et contra quos arguit Doctor, quia universaliter nulla pena Cana-
ca, & praesertim irregularitatis incurrit ipso jure, non pro-
argumenta exponentium Canones, five a simili, five a consi-
cio sensu, ne propter corrum auctoritatem, nisi illa fit expre-
mata iure lata, licet enim Jus conditum expone possit, si
tamen concedere novum per suas expositiones, cum igitur
inveniatur in iure expressa latia irregularitatis pena pro ita-
tionis Confirmationis, lequitur quod non incurrit, & co-
xiit, quia constitutiones penales sunt refringenda, & in
amplianda de regulis Juris in e. Unde si volunt Legislatoris
lempena pro iterationis Confirmationis infligere, si
pro iteratione Baptismi, expresse illam in aliquo Canone
tuisset, sicut statuit pro iteratione baptismi; quod etiam
firmat Doctor ex cap. *Illud*, de confec. d. s., ubi nulla
pena infligitur Ex capitulo iterum confirmanti, sed nec su-
pienti. Alia plura de hac irregularitate videri possunt apud
brunus citat. cap. 3.

Suzer, Hurtadus contrà Navarrum, Sanchez, Coninchium, & alios, quod probant, quia homicidium, v. g. & quodcumque aliud delictum factum contrà ius naturale etiam cum omnino dignoriantur prohibitionis Ecclesiasticæ sub pena irregularitatis; et si simplieriter tale delictum, v. g. homicidium, aut iudicium & quamvis in eo delicto non sit consumaciam in Ecclesiastice, adhuc tamen remaneat in eo sufficiens indecentia ad sufficiendos ordines, & ad exercendos jam suscepitos, ob quam vivitandam fertur irregularitatibus ab Ecclesia, in eo remanet sufficiens culpa; utea penalis eti si fugatur, ergo absque fundamento prærequisitor notitia prohibitionis Ecclesiasticæ ad incurramdum irregularitatem, & tantò minus scientia & notitia annexionis plus irregularitatis cum tali delicto, quia de ratione poenæ, at quam poena non est, quod fit voluntaria, sed tantum culpa, proper quam incurritur. Ita Hurtad. diff. 8.

14. Dices, ignorans iuris quo ad confutans excusat, ne incurritur, ergo etiam quo ad irregularitatem. Alsumptum patet ex dicti q. 1. huius disp. ar. 4. n. 26.

Respondeamus neferando consequentiam, & ratio disparitatis

Respondetur negando consequentiam, & ratio dilipitatis est, quia censura sunt poena medicinales, quo pro contumacia formaliter furuntur, & ut ab illis recedatur ut ibid, dictum est; sive autem intervenit huiusmodi ignorancia inculpabilis, sive juris, five facti, nulla committitur contumacia, & ideo nec ulla incurrit censura, sed irregularitas, quia est pena, non fur tur ut medicina, sed in vindictam delicti, & ideo ignorancia juris non excusat, quin incurritur, quando talis irregularitas est in jure expressa pro tali delicto, inquit juxa doctrinam Scotus ad diu lassum illud non est universaliter verum, ut patet ex exemplo ab ipso adducto de percuteente Clericum, qui excommunicationem ignoranti contraria huiusmodi percuteente, quam tamen adhuc incurrit; sed folium quando excusat a culpa, tunc enim excusat etiam a censura. Addit tamen Scotus l.c. 4. d. 6. q. 8. C. & d. 13. q. 2. G. & d. 17. q. 1. G. quod ignorancia facti probabilis, idest, non crassa, & truffata, ut ipse loquitur, totaliter excusat ab irregularitate, quod probat ex cap. Apostolica de Cleric. excommunic. minist. ubi dicitur, quod ignorans quis probabiliter fece esse excommunicatum, si celebret non incurrit irregularitate, sicut nec peccat, & idem habetur cap. Ignorantia de Reg. iur. in 6. ubi dicitur, quod ignorantia facti, non juris, excusat, unde si Sacerdos Parisii existens excommunicetur Romae ipso deficienti, celebrans cum tali ignorancia non sit irregularis, nisi ad famam publicam constaret.

143 Quinto tandem dicendum est, quando irregularitas incurrunt propter: actum illicitum, seu ex delicto necesario re quiri peccatum mortale secundum communione, & probabilitatem sententiam, ut dictum est art. præc. num. 130. ex Scoto 4. d. 17. t. 3. q. 2. I. atque ideo omnia, quia exculant opus delicti à culpa mortali, excusat etiam delinquenter ab irregularitate ob illud delictum late, unde ut advertit Hunc. loco cit. ex Avila, Coninch. Bonacina, & aliis, ignorantia invincibilis, & defectus plenè advertentes, considerationis, five juris, ob cuius violationem fortius irregularitas, five facti, quo dictum ius violatur, quia a culpa mortali excusat, ab irregularitate quoque exculare censetur; & idem alterius dicitur de metu mortis, uti infamis; vel alterius gravis documenti, quod nimirus excusat ab irregularitate annexa operi prohibito jure tantum humano, quia tunc metus cuiuscumque nocturni gravis opus excusat a culpa saltem mortali. Dicit autem hoc alterius effe iuxta communione sententiam, & probabilem, quia Cajetanus, Covarruvias, Armilla, Corduba, & alii putant ad incurrendam irregularitatem peccatum veniale sufficere, quorum ratio est, quia occidens aliquem casualiter dans operam rei licet, & non adhibens debitam diligentiam excusat a peccato mortali, ut etiam docet Scotus loc. citat, non tam ab irregularitate, ergo culpaventis sufficiens est ad contrahendam irregularitatem. Hac tamen ratio non urgat, ut Blundus advertit loc. cit. quia ibi Doctor loquitur de irregularitate, quia contrahitur ex homicidio, quod quandoque est delictum, quandoque non, ut est homicidium casuale ab eo commissum, qui dat operam rei licet, sed non adhibet debitam diligentiam, hic enim utique adhuc in tali casu irregularitatem incurrit, sed hac secundum Scotum est alia irregularitatis species ab ea, que ex delicto contrahitur, unde per delictum, ex quo contrahitur alia irregularitas, grave delictum intelligere videtur, quod vocat crimen, ut magis ex dignis confabat.

144 Prima est ob iterum baptismum ferit, & scienter, est quia irregularis tam reprobazans, quam reprobazatus, est in re baptizante irregularitas tantum sit partialis, ne Clericus ad taitem ordinem ascendere possit; quando igitur quis scienter reprobazat, vel reprobatur, uterque irregularitatem contrahit, quod tamen intelligendum est de baptismi absolute reiectione, qui enim sub conditione infantis reprobazat, deinde dubitat, an validè baptizatus esset, nec peccaret, nec ullarum irregularitatem contraheretur. Ita Doctores communiter docent, & praesertim Scotus 4. d. 17. q. 8. ex cap. Ex literaturam de posfatis, & reiterantibus Baptisma. Per iteratum autem Baptisma collationem, ignoranter factum, putat aliqui reprobazatum esse irregularem, non autem reprobazantem, quod prout baptizatus est ex Quibus, de conter. dicit. 7. ubi dicitur, qui baptizans reprobazatus sunt, non indigent pro eis penitere, nisi quod secundum Canones ordinari non possunt, nisi magna necessitas cogat. Quo opinio Scoto non placet loc. c. quia si reprobazatus ignoranter ignorantia facti, non est irregularis, neque sic baptizatus, quia non videtur esse majoris ponderis secundum rationem de baptizato, quam baptizatus; tum quia reprobazatus suum fatus querere tenet, ne sit in dubio; ergo dubitatur, an sit baptizatus, nec ne, vel ignorans; si reprobazatus non sit irregularis, quia universaliter ignorantia facti probatur. Nec oblat, inquit Doctor, caput citatum, quod illud non est ab Autore Canonum, sed sumptum est ex posteriori Theodori Episcopi Cantuarientis, qui potestem in habuit invidendi psonam toti Ecclesiæ, quia hoc proprius Capitis Ecclesiæ. Per iteratum autem Confirmationem, etiam scienter, nec fuscipientes, nec confirmans irregularitatem currie, licet mortaliter peccet, ut pariter Doctores communiter docent, & praesertim Scotus 4. d. 17. quast. 4. & 5. contra quodcumq[ue] Canonistas, qui a paritate rationis, five a simili baptismico arguunt de Confirmatione per c. cit. Quibus, & cetera quos agunt Doctor, quia universaliter nulla poena Canonica, & praesertim irregularitas incurrit ipsi jure, ne propter argumenta exponentium Canones, fave à simili, fave à consona, non propter corrum auctoritatem, nisi illa sit expedita in iure late, licet enim Ius conditum expone possit, etiam concedere novum per suas expositiones; cum igitur non inventariat in jure expresso late irregularitatis poena praeter confirmatione Confirmationis, sequitur quod non incurritur, & ceterum, quia constitutiones poenales sunt refringenda, & amplianda de regulis Juris in 6. Unde si volueris Legislatorum poenam pro iterationis Confirmationis infligere, si pro iteratione Baptismi, expresse illam in aliquo Canone tuissit, sciat statutum pro iteratione baptismi; quod etiam certe firmat Doctor ex cap. Illud, & de conter. d. 5. ubi nulla poena infligitur Episcopo iterum contrahenti, sed ne suciplenti. Alia plura de hac irregularitate videri possunt apud brum citat. cap. 3.

145 Secunda irregularitas incurrit ex violatione censuræ in susceptione, vel exercitio ordinum, ut si quis major excommunicatio, iuspenitio, vel interdictio irrexit aliquos ad majorum ordinum solenniter exercitat, ut si Missam celebralem sacramentaliter absolvat, talis enim fit irregularis, haec tunc. Sigis Episcopus 11. qu. 3. & cap. L qui de fent, exponit.

tute, & quod Episcopus 11. qu. 3. & cap. 1. qui de tene-
ita Doctores etiam communiter docent, & Scotus praefer-
it. 4 diff. s. i. q. 1. Non autem hoc diximus de excom-
municato excommunicatione majori, quia si est solidum excom-
municatus excommunicatione minori, & in ea celebri, licet
viter peccet, non tamen irregularitate incurrit, sed Scotus
etc 4. diff. 13. q. 2. & d. 25. q. 1. & ex cap. 8 celebros, de C

*ugnante in duello, & cap. Dubium de elect. qui sententia fuit
in Council. Trid. sess. 14. cap. 7. de reform. ubi dicitur, homi-
nidam nullo tempore poscit ad facios ordes promoveri, nec illi
aliqua Ecclesiastica beneficia conferti licere, etiam curam
non habentem animalium, & ita tenent ex nostris Blundis disp. 8.
citt. part. 2. art. 19. plures alios adducunt Theologos, & Sim-
plicius. Probabiliter tamen est, ut etiam Hurtad. advertit disp. 1.
de irregularitate diff. c. irregulare non privari beneficis an-
tice irregularitate obtempti. in quo omnes aut convenire DD.
quia hac privatio ex nullo iure deductus, in modo addit ex c. Cleri-
ci 5. ne Clerici, vel Monachi, clarè deducit Clericum ob ir-
regularitate ex simulatione membrorum provenientem non
est ipso facto privatum, sed privandum. & consequenter
multo minus ob irregularitate ex aliis causis, unde beneficia
irregularis licet beneficium retinet, quoniam à Judice
privatur, dum pollit per se, vel per alium exercere officium
beneficio annexum. idem docet Bonacina disp. cit. q. 1. punct.
plures alias adducunt. Non tamen privata irregularitas potest
detrahe jurisdiccionis, nec impedit usum eius, ut communiter
Canonistæ docent in c. *Totius de excessibus Prælatorum*, &
ratio est, quia potestas jurisdictionis non tantum temporalis, sed
in ecclesiastica est distincta a potestate ordinis, quia tantum
excludit irregularites, sive ab ordinum executione, ut docet
citos. 4. d. q. 1. Hoc autem intelligendum est de jurisdictione
in foro contenientio, quia de jurisdictione fori interioris,
qua necessaria supponit ultimam ordinis, & ejus potestatem, cer-
tum est irregularitatem ejus ultimam impedit, licet non privet
potestate, ita Covertorius, Azorius, Suarez, Billuctius,
Bonacina, & Blundus. cit. & alijs passim.*

130 Tertio irregularitas non aliter dividitur, & multiplicatur quam ex causa, ob quam fertur, unde altera est, quia contrahitur ex delicto, altera vero non ex delicto, sed ex aliquo defectu, & quibus ex his in plures alias subdividuntur, ut ex deficiencia patet; unde Scotus 4. dñs. q. 1. Et si, quod irregularitas quandoque incurrit ex quibusdam delictis, seu criminibus; quandoque ex quibusdam, quae non criminibus, & quandoque ex quibusdam, quae interdum sunt crimina, interdum non. Ratio autem hujus divisionis est, quia ut Caspensis dicitur disq. 5. de irregularitate fecit, cum omnisi irregularitas exesse propter indecentiam contrahatur in iure signata; que si ratio communis omnibus irregularitatibus, & hanc indecentiam posuit origi ex defectu tantum sine peccato, & etiam ex peccato: id est irregularitas primò dividit potest in eam, quae est ex defectu tantum, & in eam, quae est ex peccato sive delicto; unde quia talis indecentia aliquando contrahitur per proprium statum, sive licetum, v. g. per sententiam iustam judicis ad mortem, sive per illicitum, ut per celebratorem in cunctis; aliquid quando etiam sine proprio actu, v. g. ex defectu originis, gratis. Ideo irregularitas rursus dividit potest in eam, quae per proprium actum contrahitur, & in eam, quae contrahitur sine proprio actu. Præterea dividitur in rotalem & partialiem; totalis est, quia omni Ordini sufficiendo, & suscepito exercitio privat, ut homicidium, bigamia &c. partialis verò est, quia non impedit omne exercitium Ordinum, sed tantum aliquo. Ordinum ministerio privat, vel solo aseculu ad ordinem superiore, ut sit in Sacerdote, qui fine sua culpa pollicente perditur, quia propter celebrazione, potest alia Sacerdotalia munera obire, ut confessiones audiare, &c. & in Diacono, qui finis oculo carens inhabilitis est ad Sacerdotium, in suo tamen Ordine ministrare potest. Quoniam verò indecentia illa, ob quam irregularitas privat ordinum suscepione, & suscepitorum usu, aliquid quando oritur ex proprio actu licito, aliquando ex proprio illico, convenienter Doctores ad utramque irregularitatem contrahendam requiri astatum exterrimus, quia propter actum mere internum irregularitas nunquam contrahitur, non enim quis ex solo propulo, & voluntate occidenti currit irregularitatem, quinidem ne eam contrahit, si actus exterius non sit consummatus, unde si quis in hostem sagittavit proiectis, ut illum occidat, si eum non interficeret, nec enormiter multaret, talis non est irregularis, & ratio est, quia Ecclesia per has pœnas Canonicas actus inter nos punire non intendit, quia coram non est Iudeo, nemquid irregularitas incurrit propter actum illicitem, fœdum ex delicto, requiritur necessarium peccatum mortaliter secundum communem, & probabiliorum, quia irregularitas ex delicto preferenti contrafacta est maxima ponere non imponitur, vel incurrit, nisi ex delicto gravi, & ideo ait Scot. 14. dñs. q. 1. quod propter peccatum non contrahitur irregularitas, nisi sit tale cui sit annexa prohibitus Canonica. Quibus verbis indicat requiri gravitatem delicti, & peccatum mortale, quare si excludetur a peccato mortale, vel propter deficiencia advertitur, vel propter levitatem materiae numerum incurrit irregularitas de facto ex delicto, & notantur autem diximus.

mus ad irregularitatem ex delicto incurramen requiri culpam mortalem nam ad incurramen irregularitatem ex defectu nulla culpa est necessaria, ut patet ex multis irregularitatibus, que ex solo defectu contrahuntur. Ita Navar. Suar. Sanch. Henriquez, Hdr. Coninch. Filiuc. Reginaldus, Faber, & Blundus, ex nostrar. et alia passim.

131 Quartus de causis irregularitatis, quod spectat ad causam efficientem convenienter committenter DD. nullam esse latet, si enim tempore causa irregularitatem, nisi in iure humano Ecclesiastico, ut colligitur ex cap. *la* qui de fonte s. com. in 6, ubi dicitur nullum incuriri irregularitatem, nisi sit expressa in causa; quare irregularitatem jure humano Ecclesiastico fertur, & non nisi Papali, quia a nullo Episcopo inferiore legitur iure lata, & ratio est, quia potestas ferendae irregularitatem ad eum pertinet, qui potest jus communis Canonicum condere, ut evidenter colligitur ex cap. cit. ubi afferitur nullam irregularitatem adesse, nisi in iure expressa. Ita discutunt Doctores communiter apud Bonaventuram &c. Difficultas tamen est, an irregularitatem fertur, & imponi possit per sententiam a Judice Papae inferiori. Afirmant aliqui, quia nulla est lex qua prohibetur Iudicem hanc poenam infligere pro aliquo delicto, & pro hac parte citatus communiter Scot. 4. d. 15. qu.t. D. ubi ait, quod hoc poena incurritur frequenter a iure; quamvis posset aliquando indigere a Judice secundum iuris; ac proinde eam, tamquam deinde Doctoris defendit Faber dip. 3. cit. cap. 1. n. 17, quod etiam habet ratione probat, quia indigere aliquo penam irregularitatis pertinet ad potestem iurisdictionis; sicut ergo Index per eandem potestem infligere potest alias penas canonicas graviores, ut est excommunicatio, ut patet, nulla est ratio, propter quam cogantur dicere hanc poenam non posse a iudice infligi. Communis tamen opinio partem tueri negantur, quam dicunt ex usu Ecclesiastico deduci, quia numquam legitur hanc sententiam, qua a Judice inferiore imponatur irregularitatis; & satis congruentia, quis irregularitatis non est iniurita, ut ocaen ad punitionem delicti, sed ut impedimentum ad indecentiam evitandam; Judices autem inferiores per sententiam non tam pertinet indecentias vitare quam delicta punire. Ita Soto, Suarez, Avila, Hurtad, & alii plures, qui prout conciliant. Judices Papae inferiores etiam Episcopos ad ferendam irregularitatem, tam per sententiam, quam per ius, impeditos esse Papalii, non scripsi, sed viva voce, ut alter tradidit, ita praefit Hurtad. dip. 1. cit. de irregularitate diff. 6. & hoc sententia fuit communior est, ita etiam probabilius, & ex propria Scripta Scoti 4. d. 8. q. 18. ut Blundus nosfer adverteat. L. cit. art. 3. ibi enim Doctor ponderans cap. *Quibus de cons.* diff. 4, in quo ponuntur pena irregularitatis contra fidei cipientes bis baptismum, licet ignorantes, dicit, quod illud cap. desumptum est ex Punitio Theodori Episcopi Cantuariensis, & idecir in quantum est talis. Auctoris nullum robur habet infligendi pgnam irregularitatis, quoniam solidum illius haec pgnam infligere potest, qui est Ecclesiasticus caput, & conditor Canonum; & in fine quoniam concludit, quod universitatem pgnam Canonica non incurrit, nisi inferatur a latore, & conditore Canonis, qui est Papa, & tandem subdit, quod nulli inventari in iure Canonico expresse irregularitatis inficta pro aliquo delicto, numquam incurritur. Ex quo patet quam immoritur Doctor pro opposita sententia citetur, quamvis enim loc. cit. diff. 8. dicit, quod hoc poena infligi potest a Judice, hoc non absoluto dixit, sed addidit secundum iuris, cuius additionis sensus est, ut idem Blundus advertit l. c. quod Index interdum irregularitatem imponere potest, non tamen novam, sed a jure prius impositam iuxta illud, quod habetur cap. cit. *la*, ubi dicitur, quod nullus irregularitatem incurrit, nisi irregularitas sit expressa in iure.

132 Quinto loquendo de causis causi irregularitatis convenienter Doctores quod causa materialis, vel potius subjectiva, in quam cadit irregularitas, est omnis homo capax Ordinis, & subditus iuri communis, & ratio est, quia irregularitas est quandoam privatio, seu impedimentum ad recipiendos Ordines, & eos iam suscepitos exercendos, privatio autem supponit subiectum capax formae; cuius est privatio; & quia capacitas reperitur solim in homine iuri communibz; & quia particula additur ad excipiendum Summum Pontificem, qui irregularitatem contrahere nequit, quia quamvis sit subiectus iuri suo quoad vim direclarum, non tamen quoad vim coactivam, ut suo loco dictum est; ex quo sequitur fides omnes, & baptizatos tam laicos, quam Clericos etiam Episcopos, & Cardinales ligari posse irregularitatis in iure expressis; infidelis autem, & feminis irregularitas dici non possunt propriè loquendo, quia capacitate non habent ad ordinem, quotum susceptione, & iuri privat, irregularitas non enim potest quis tunc habere privationem, quando non est natura habere habitatum, sicut causas ante novum dicem non dicitur. *excus.* vel visu oritur,

quia tunc non est natus habere viuum; cum ergo homo ante baptismum non sit capax Ordinis ex c. *Siquidam Presbiteri*, & ex *Venientia de Presbitero non baptizato*, consequenter neque est capax irregularitatis, cum irregularitas sit quedam privatio capacitatis ad Ordines. Ita Doctores communiter discutunt subiecto irregularitatis capaci. Sed huc communis doctrina non videtur de veteri Scripto 4.d.33.q.2.s. *Habent duo*, ubi tenet digam etiam ante Baptismum etiam irregularitatem, & inquit a ratione in opusculo adductam non urgere, quia & si privatio non posuit alius inesse, nisi quando illud natum est haberet habitu, tamen impedimentum habendi habitum pro tempore, quo deberet inesse, potest procedere illud tempus habendi habitum, ut patet in exemplo allato, nam catulus ante nonum die habere potest aliquod impedimentum, ne habeat viuum tempore, qui sibi competit; & irregularitas autem non est privatio proprietas, quod est habere ordinis, sed magis est impedimentum, ne quis sit capax Ordinis pro tempore, quo sibi competit; ergo potest esse ante baptismum. Tam etiam quia sicut privatio non potest inesse, nisi quando potest inesse habitu, & causa primi privacionis potest inesse, quando habitus non est natus inesse; fuit irregularitas et causa privacionis, seu causam Ordinis pro tempore congruo, quod est post baptismum & ergo illud tempus procedere potest. Ita discutit Doctor locum, qui doctrinam etiam exinde probari potest, quia si nulla irregularitas ante baptismum contraria potest, frustra disputant Theologii, an per Baptismum irregularitatis homicidii, vel Bigamia tollatur, supponito quod aliquis ante Baptismum sic homicida, vel Bigamus. Tum tandem quia extat auctoritas Divi Ambroxi, qui refutat diff. a.c. *Una ratione dicitur Ante Baptismum iterata conjugia prerogativa ordinantis impedita generaliter*.

ARTICULUS SECUNDUS.

Quonodo, & quando Irregularitas incurritur.

I3 Sed controvergia haec est solù in modo loquendi, ut re-
sponde noratur Faber disp. 3. cit. c. 8. & Blundus p. I. art. 7. quando
enim Doctor inquit, quod homo etiam ante baptismum est ir-
regularis, capax intelligit fundamentaliter, non formaliter,
qua licet omnis homo ante baptismum sit incapax Ordini
properarentium baptizimi, qui et iuncta omnino Sacramen-
torum, nam in omnibus talis habet impedimentum ad Ordini-
num, quod haber Bigamus, & homicidii, atque idem tale impe-
dimentum dici potest irregularitas saepe fundamentaliter, ut
Blundus loc. c. quod autem magis explicat Faber. loc. cit. n.
290, dum inquit, quod aliud est loqui de impedimento, fel-
det, cui est imposita pena irregularitatis; & aliud est loqui
de ipsa irregularitate, seu de impositione irregularitatis illi de-
fectu; impedimentum illud est ante baptismum, sed non habet
anexam irregularitatem, nisi potest baptismum. Ecclesiasten-
ordinavimus, quod hujusmodi defectus eriam ante baptismum
contractus faciat hominem inhabilem ad sacros Ordines pro co-
tempore, quo effigies illorum, quod est, quando est baptizatus,
& ideo bigamus ante baptismum non est irregularitas, sed solù
potest baptismum ad differentiam homicidiū facili ante baptismum,
quod Ecclesia noluit esse impedimentum Ordinum, nec
inducere irregularitatem potest baptismum. Ita Faber dicuntur,
& optimo loc. cit. Et hoc totum futurum etiam illa Theologi,
ut advertit Hurtad, disp. 2. de irregularitate diff. 20. dum aut
Doctores in hoc convenient, quod in rigore loquendo per ba-
ptismum nulla tollitur irregularitas, quia ante baptismum nulla
incurrit, quamvis ante ipsam sint defectus, & committantur
crimina, ob que facti irregularitas contraria baptizaris,
qua irregularitas est impedimentum Ecclesiasticum, quod
nondum baptizatos non affect, cum non finit Ecclesia subje-
cti; nihilominus qui ante baptismum aliquem contrahit
defectum, ob quem imposita est baptizatio irregularitas, si talis
defectus potest baptismum perfervere, si statim post baptismum
irregularis, sive potest baptismum habeat talem defectum, &
jam sit capax irregularitatis, quod de Bigamo definitum est in
Can. si quis dicit. d. 34. ita dicitur Hurtad. loc. cit. quæ
doctrina coincidit omnino cum allata ex Scor. loc. cit. juxta ex-
plicationem dictorum Scotifatrum Fabri, & Blundi.

135 P recipua difficultas in hoc punto est, an aliquis in
dubio judicandus sit irregularis, pro cuius intellectu inveni-
tia supponendum est ex aliis dictis in materia de opinione pro-
babili tunc aliquem esse dubium de aliqua re, quando est sus-
pensus, & cencens, ita ut afferum determinatum nulli parti
dubie prebeat, in hoc enim ibi diximus dubium ab opinione dif-
fere, quod opinio alienum, sed iudicium ad unam partem de-
terminatum includit, licet cum formidine de opposito, & rur-
sus dubium esse duplex, aliud juris, quando nimis ignoratur
lex irregularitatem continens, vel de ea dubitatur, aliud facti
quando, scilicet dubitatur, an tale factum sit ex his, que pro-
hibet sub irregularitate. Hoc supposito Doctores conveni-
ent in hoc, dubitabunt tam dubio juris, quam facti, graver
ter peccare, si in tali dubio operetur non adhibita sufficientia
diligentia ad veritatem esse quandam, & dubium illud expellent
ad arbitrium viri prudentis, nam sine tali diligentia ad-
hibita a conjectura temere operari, secum periculo irregularitatem
violandi, sic in dubio precepti peccatum est facere contra
tale preceptum non adhibita prius sufficientia diligentia ad al-
iquandam talis precepti notitiam. Difficultas ergo est, quan-
do primum est sufficiens examen, & diligenter adhibita,
au fit in iure talis irregularitatis, vel si confit illam existare,
dubitatur an tale factum sit ex his, que a lege prohibent sub
irregularitate, an in hoc casu possit talis dubitans ita se gerere,
ac si irregularis non esset.

136 In hac controvergia tres solent referri opiniones. Prima
absolutè affirmat, tam in dubio juris, quam facti hominem
confundendum esse irregularis, unde qui dubius est, an in iure
sit aliqui delicto, quod committit, aut defectus, quem habet, an-
nexa irregularitas, vel qui dubius est, an crimen committerit,
aut defectus habeat cui expressè sit annexa irregularitas, cen-
seri debet esse irregularis, & debet se gerere, ut talem, alias
sue dubius temere se exponere periculo transgrediendi praecip-
uum, vel prohibitionem. Ratio est, quia in dubius tunc pars
est eligenda. **A**duidentiam de homicidio, & cap. Significati-
c. codem cit. Nec valer dicere Pontificem ibi loqui de dubio fa-
cti, non dubius juris irregularitatis homicidii, quæ ratio data
Pontifici in dubio facti homicidii militari etiam in dubio ju-

134 Sexto circa causam formalem irregularitatis converniunt Doctores sialiam non esse, quam verba ipsa irregularitate experimentia; circé formam vel verborum quibus in iure inducitur irregularitas, dicunt in primis verba juris irregularitatem indecita debere significare. Canonicum impedimentum ipso factu incurendum, nulla expectata iudicis sententia etiam declaratoria criminis; ac præterea requiri, ut verba quibus irregularitas incurruenda declaratur, ita si propria, ut species tale impedimentum declarient ab aliis distinctum, & ex verbis juris colligendus est, aut significant irregularitatem totalem, vel tantum partem; quædam autem regula tradundat a Doctoress ad cognoscendum an verba sufficienter exprimant irregularitatem, incurrandam, qui videbis nosm punctionem dictorum Secretariorum Fabri, & blandi.

A Ponente in dabo facio nomine militum etiam in dubio juris irregularitatis homicidio, idem enim hoc asserit in dubio facti, quia in dubio tutus pars est eligenda, sed etiam in dubio iuris irregularitatis tutus est se reputare irregularitem, & ut si se gerere, ergo temebitur ad hoc dubius quoque de iure irregularitatis. Ita Vasquez patr. dilp. 66. c. 1. Turrinius de Centuriis lib. 8.dip.57.dub.5. Hurtad. In present. disci. 3. & 4. & plures alii. Secunda opinio uitior distinctione, & sit in foro interiori in dubio confendum esse irregulariter ob rationem pro prima opinione adductam, in foro autem exteriori nequamquam, & ratio quædama iudex in foro exteriori se regulariter debet secundum illas maximas. *Odis.*, *Cpons sunt restringenda.*, *O quodam dubius rebus potius est absolvendus quam condemnandus juxta regulam iuris.* C. Antonius. *Consilium post absolucionem regi latet.* &

etiam excommunicatus, non tamen etiam hoc diximus de ligato excommunicatione, suspensione, & interdicto, quia universaliter per violationem cuiuscumque Cenitae, & impedimenti Canonici, ut depositionis, vel degradationis efficit quis irregularis, ut docet etiam Doctor cit. 4. disp. 13. q. 2. lit. E, & I, & maxime si ministrans in ordine fecit, si efe consura ligatum, vel est ea tempore Canonica in peditum, aliquo ignorantia facti probabiliter excusat, ut erat D. notar. l. c. ex. c. art. *Apostolus*, & Bonac. cum pluribus aliis ab ipso adductis disputationib. 7. q. 3. punct. 2: ubi etiam adiit, quod si quis curto a aliis ligatis actum ordinis exercere, urgente aliqua gravi necessitate, aut ad evitandum aliquod scandalum, irregularitatem non incurrit, & inquit, quod ligatus majori excommunicatione, iuspenso, vel interdicto, etiam si occulitus, & toleratus incurrit in irregularitatem exercitando follemento, velex officio actus majorum ordinum, nisi excusetur ratione necessitatis, vel scandali vitandi, vel ignorantis; & hoc non tamen alterius de exercitu actus majoris ordinis, quia his excusetur minoris ordinis non incurrit in irregularitas, nam actus minorum ordinum exercentes ex configuratione

ritatis; nam ulti minorum ordinum exercitent ex coniunctu-
tione a Laiis etiam cum solemnitate.

146. Verius loquendo de suscepione ordinum contra pro-
hibitionem per censuras factam, an quis fiat irregularis, non
est convenient Doctoris, sicut de exercito Ordinum, nam ali-
qui asserunt ligatum majori excommunicatione recipiendo
scienter, vel cum ignorantia crassa, vel affectata ordines aetos
irregularitatē non incurrit, sed solum remanere sulpensem
ut ordinis sulpicet cum excommunicatione. Ita Suarez,
Filiarius, Conimchius, Barbofa, & quidem alii. Comminor
camen, & probabilius opinio affirmat sufficienes ordines sa-
cros cum excommunicatione non tantum sulpendi ab uso ordi-
nis sulpicet, sed etiam irregularitate incurrit, ut at Bonac
cia loc. c. punct. 4. & Faber nolit disp. 3. cit. c. 2. n. 5. nam hoc
expressi deducunt ex c. i. deo, qui furtive ordines sulpicet,
qui in capite aperte dicitur de eo sic ordinari. Aliquin
nulla ratione concordamus cum ad Sacerdotalem ordinis promo-
veri, habetur ergo expresse ibi in jure irregularitatem insi-
tu sufficiens ordinem excommunicationem in capite
decernatur, quod qui sulpicet Subdiciatur, a quo sub anath-
emate prohibitus fuerat, non possit ascenderre ad Sacerdotium
per dispensationem. Hoc autem preferunt alterius de suscep-
tione ordinum sacrorum, nam ligatus majori excommunicatione
auxia quoddam DD. non incurrit irregularitate recipiendo
ordines minores, vel primam Tonitranum, qua hec irregulari-
tates non est in injure expresse; quamvis opposita sententia proba-
bitur sit, ut notar. Bonac. loc. c. quia cap. Clm illorum de fece
excom. in 6. ubi talis irregularitas imponitur sufficiens ordi-
nes in excommunicatione, absolute loquitur de sufficiente be-
neficiis ordinis, nulla facta distinctione majorum, & mino-
rum. Hoc tantum interest inter suscepionem ordinum, &
exercitum eorum cum violatione censuræ, quod exercens
scimus majorum ordinum, si excommunicatione, vel sulpensem
aut interdicto fit; etiis irregularitate incurrit, ut dictum est; sulpensem vero, vel interdictum irregularitatē non in-
currit recipiendo ordines sacros, sed tantum excommunicatus,
& ratio est, quia hoc non habetur expresse in jure de aliis cen-
surs, sicut excommunicatione ut notar. Bonac. & Faber lo-

142 Tertia irregularitas incurritur quoque ex abuso sacerdotum ordinis, non quidem per violationem censuræ, sed ob delictum, quo quis male saceripti ordines, cum ministrorum nomine ordinatur ad Episcopos excommunicato, suscipio, interdicto, vel heretico denunciatio; si exculpet ignorantia, vel mens, qui in confitance virtutum cadere potest. Ita Scotus 4. de cœs. 1. q. 1. d. in confitance ordinatio, & 4. dist. 13. q. 2. H. 2. Ex cap. *Mariann.* dist. 33. & ex cap. *De cœs.* 1. q. 1. & ex cap. *Nobis*, & ex cap. *Sigilli*, ita etiam Mayron. 4. d. 23. quælibet. Faber dis. 3. cit. cap. 2. & Blondus dis. 8. cit. part. apart. 4. & via etiam discurrunt Navar. Emmanuel Sæ, & alli recentiores, qui item idem allerrum cum Scoto loc. citat, de hincipienti ordines fintive, ut exprefse habeat cap. 1. & 2. eteoce, qui furtive ordines saceripti. Ille autem furtive dictum ordines saceripti, ut ibidem Glolla explicat, qui sine Episcopi ordinantis feientia, & voluntate non vocatis, ne legitime examinatis, vel admisisse seingerit cum aliis ordinandis, vel nomine alterius approbari usurpando, vel faciendo alium examinari nomine ipsius, & dando illi nomen suum, & postea ipso proprio nomine vocatus ad ordinis accedit, in his enim causis propriis nimis dicuntur, qui furtive ordines saceripti, & conquegent fieri regulari, & irregulari est latenter quod ad ordinis dispensatio in ea spectat ad Papam, sicut publicæ, & ad Episcopos etiam, si sit occulta. Alii etiam causis referuntur a quibusdam Doctoribus, in quibus fit aliquis irregularis indebito modo ordinis saceripti quod Blondus noster enumerat loc. cit. Verum nonne saceriptionis, depositionis, irritationis, damnationis, & similius explicetur.

143 Quarta irregularitas, que rursus ex abuso Ordinum contrahitur, est, qui incurrit ob peccatum, quod Clericus certò, ceterum actum Ordinis facit, quem non habet, follementer exercet, ut simplex sacerdos exerceat actum Ordinis Episcopalis, si simplex Clericus baptismum folmenter administraverit, in his enim & similibus casibus irregularitas contrahitur, ut etiam Doctoris communiter, & Scotus prefertur l. c. 4. d. 25. q. 1. D. & d. 13. q. 2. Subiicit quod si quis non est Sacerdos, & attemptat facere ut Sacerdos, non solum peccat mortaliter, & nihil facies, sed etiam irregularis est, cap. 1. & 2. de Cleric. non ordinari. ministranti. & universitraliter quicunque exequens, vel attenuans actionem alium Ordinis, quem non habet, irregularis est, quod ait constare in illo titulo in diversis capitulis ex quibus Scoti verbis deducit Blondus loc. cit. quod haec irregularitas non solum a Clerico incurri poset, sed etiam a Laico, a Clerico quidem, ut si Diaconus, & g. Sacerdotis munus exercet, talis enim duplicitate incurrit ponam, nimis saceriptio, quo ad Diaconatum, & irregularitatem quod Sacerdotium; a Laico vero, si aliquem actum Ordinis Sacri usurpar, talis enim testaliter a Clericatu excluditur, quia irregularis efficitur, ita ut nullum ordinem saceripti valere, non tamen incurrit saceriptio, quia haec propria Clericorum est: & hoc etiam dicunt aliqui intelligi posse de actu Ordinis minoris, si tamen exerceatur ab aliquo, ac si fieri ordi-

Quæstio V. Articulus III.

hæretica irregularitas extenditur ad filios tantum, & non ad nepotes, ut exprimitur c.cit. Et quod dictum est de filiis hereticorum, etiam intelligentiam est de filiis fautorum, recrupsorum, ac defensorum eorumdem, quia eodem modo de omnibus iure sua allegata loquuntur. De quibus filiis predicta iura intelligi debent, communior opinio docet, ut a Fab. loc. intelligentia indifferenter de omnibus tam legitimis, quam illegitimi- quocumque modo, fivit sine natu post lapsum patris, vel ante, quamvis aliqui dicant intelligentiam de filiis post lapsum natu- ris, & ratio est, quia iuria allegata ab solute loquuntur de filiis hereticorum, fautorum, &c. ab illa exceptione, vel limita- tione. Schismatici vero, ut sic, niminim recedentes ab obedi- enzia Propter aliquam causam, fine hæresi, vel coope-

450 Juxta premittam doctrinam patet, quid sit dicendum
de Clerico per salutem promoto, quamvis enim aliqui dicant
esse tantum suspensus, non vero irregularem, si tamen pos-
sunt suspensionis ordinis per salutem in eo minister, certum est esse
irregularis, qui violans susceptionem per ultum Ordinis
irregularitatem incurrit, ut notat Bonacira cit. pum. 4. & Fa-
uer, ac Blundus ex nostris loc. cit. qui in modo talis efficitur irre-
gularis non folium quodam ordinem prætermillium, in quo min-
istratur, sed etiam ad ascendendum ad Superiores Ordines, unde
promotus per salutem, v. g. ad Diaconatum, & ministrandis in
subdiaconatu, quoniam prætermittit, manet irregularis, nedum
quod tam ordinem, & alios superiores suscipiendo, fecerit
ad ministrandum in Diaconatus nam juxta caput primi
allegatum ab Ecclesiæ est abiciendus, tamquam inhabili fac-
tus ad omnem ordinem, & Ecclesiæ sicut ministerium obiuau-
eremitterit. Item quoque dicendum est de Sacerdotio, si min-
istratur in Episcopatu, quem non habet, faciliter, confirmando
& ordinando, ut notat Blundus loc. cit. talis enim manet irre-
gularis, nec in Episcopatu consecrari possit, & Sacerdotio suscep-
tus biennio, vel triennio ad arbitrium Episcopi, non autem
ex executione inferiorum ordinum, juxta doctrinam cap. a. cit.
de Clerico non ordinat, minist. quod etiam colligunt ex regu-
la universalis superioris ex Scoto adiudicata, quod exercens, ve-
rentans autem Ordini, quem non habet, fit irregularis. Hoc
autem precise affectur de acta ordinis, quia exercens actu
ordinis, qui care, non fit irregularis, ut Doctores com-
mententur docent, Sacerdos audiens confessionem sine juris
dictione vel abflovens non subditum, irregularitatem non in-
currit, licet mortaliter percet, quia actum ordinis non exer-
cit, sed tantum iurisfictions.

15. **Quinta irregularitas est, que incurrit ex delicto hereticorum & alii criminibus ex annexis iudicatis ante hereticos illi, que habent errorum in intellectu de his, qui sunt de Fide, cum pertinacia in voluntate, unde ad hanc completam haec duae conditiones requiruntur, ut communiter docent Theologi omnes, & Canonistae, nimis error in intellectu eorum, qui sunt de Fide, & pertinacia in voluntate, cum enim haec dicit, & pertinet, ob quem folium non confitetur quia haereticus, nisi accedat pertinacia in voluntate. Heretici itaque omnes, & Apofatzati a fide sunt irregulares ex cap. Qui in aliis, & ex cap. Presbiteros, diff. s. & intelligunt hac irregularitas, tam in Leiciis, quam in Clericis, tam ad ascensum ad Ordines, quam ad ultimum receptorum, ita communiter Doctores omnes, & Scottus noscunt diff. 25, citat, quiaq. r. in solutione ad ultimum principale, ubi dicit, quod Heretici ipso facto etiam ante declarationem est irregularis secundum iuram; unde ad irregularitatem incurramus lusit extrema heres, licet occultus nec requiriatur esse notorium, sive evidencia facta, sive propria confessione hereticorum in iudicio, sive per sententiam iudicis, ut aliqui volunt, quia crimen occultum sufficit ad incurramen ponam irregularitatis, ut supra diximus in Concilio Tridentino; & hanc est communior sententia, quam docuit Scottus loc. cit. dum dicit haec ponamus non requirend declarationem, & consequenter sufficerem, quod tale crimen sit perpetratum. Similiter praesertim que sunt adulterii, incestus, rapto virginis, iconoclastia, veneficium, duellum sacrilegium, simonia, heres, favor illius crimen est. Maiestatis, hostilis infecatio Cardinalium, periturum in iudicio, & alia quendam quae videri possunt. Insamia verò fida, qui populus dici solet, sed communis contingit, quando committitur aliquod delictum, quod infamie causeatur apud viros probos, honestos & graves, velut alii dicunt quando opinio viri aliquis est gravata ex alio quod criminis apud bonos, & graves viros non inimicos, nec malevolos, sed fide dignos; & haec infamia diffat in familiam iuris, ne rorat Faber disp. 2, q. 1, cap. quia illa est de crimine publice & notoriè commisso, ut dictum est, vel si peccatum, cui a iure imposita est infamia pena, est occultum, tamen deductum ad forum contentiose probatur per testes fide dignos, & per sententias Iudicis de illo accularius condemnatur; at infamia facti est, que oritur ex delicto occulito, cui est imposta infamia pena a iure (Opinio enim de aliis peccatis, quibus infamia non est a iure imposta, non est infamia) non tam publicè, & notoriè commisso coram pluribus, qui possint esse testes de visu immediato, sed nota aliquibus paucis, nec etiam evidenter, sed per probabiles conjecturas, & admicula, vel coram uno tantum, qui possit esse testis de visu immediato, a quo porca apud alios diliguntur, per quam divulgationem fama ejus, & bona opinio graviter laeretur.**

dictam irregularitatem incurunt fatores, receptores, & consilium, aut favorem haereticis dantes, ut constat ex c. *Sacramentum*, 2. de Haereticis sibi idem, quod de Haereticis, statuimus etiam de eorum fatoribus, receptatoribus, & defensoribus, unde sineullo fundamento de hoc dubitat *Kuradus* difficult. 3. cum quibusdam alii.

15. Filii etiam Haereticorum ex eodem cap. *Sacramentum* sum irregularles usque ad secundam generationem, quamvis etiam veram fidem sint ampli, & ab errore parentum recolleris, si tamen eorum parentes ante mortem fuerint Ecclesia reconciliati, tunc quamvis ipsi parentes etiam post haeresis abjectionem, irregularles adhuc manent, sicut tamen nullam ab eis irregularitate contrahunt; hoc autem notanter dicitur de filiis Haereticorum, quia licet quando pater est haereticus, ejus filii & nepotes sint irregularles, quandoz tamen Mater tangere est, non obstante quod ea haeresis non erit.

confessio rei in judicio, sive sententia Judiciorum, sive notorietate facti, quando, feliciter, crimen ita evidens fuit in iatori parti vicinie, ut Collegii, ut nulla possit tergiversatione confutari. Ita Avila, Hurt, Capensis, & alii passim, quod etiam ipsa ratio suadet, quia cum infamia opponatur bona fama, que est clara cum laude notitia, ut ait D. August. l. 83. q. 3. opus est pariter, ut infamia oritur etiam ex publica delicti perpetrati notitia, quandiu enim delictum est occultum, delinquens pro infami non habetur; ex quo fit, nec adulterium, nec homicidium in Sacerdotem irregulariter inducere, si huc delicta sunt occulta, quia textus expressus non inventari, in quo talis irregularitas inflatur; excepientia tamen sunt ea criminis, quibus ratione fui, secula infamia, annexa est irregularitas, de quibus supra diximus, quia hoc, quamvis occulta, incurritur irregularitate, sed quod imponitur ob talis peccata abfoliatur, & secundum se considerata, & non quatenus solidum infamiam inducat; & ideo irregularitatem cauunt, quamvis sit occulta, qualia sunt homicidium in iustitia, & rebaptizatio, & ministratio Sacramentorum, quando minusfras est aliquia censura ligatus, ac etiam heres, ut supradictum est, licet hoc negat, Hurtad. loc. cit.

ARTICULUS QUARTUS.

De irregularitate ortu ex homicidio, & mortuacione.

Sejunctum de hac irregularitate agimus ab aliis enumeratis ex delicto contraxis, sum quia hoc oritur ex defitu, qui quandoque potest esse crimen, & non esse crimen, ut ait Scot. loc. cit. dist. 25. quæst. 1. sub. E. hoc est, potest esse perpetratum cum culpa, & sine culpa; sum quia irregularitas variis modis ex hoc potest esse crimen contraria potest, ut ex dictis patet, qui particulariter petunt explicationem, qui cumque in eum alterius iniuste quocunque modo occidit, aut mutilat, vel illius iniuste occidit, vel mutilatione cooperatur iusta, consilio, auxilio aut simili modo fit irregularis, neque solus iniurit ut irregularitas ex homicidio voluntario simpliciter, & directe, sed etiam ex casuali; quod accidit præter intentionem operantis, quando debita diligenter non fuit adhibita, quia si adhibita fuerit, homicidium fecutum non esset, quod similiter de mutilatione dicendum est, ut ex dictis constabit. Pro intelligentia autem dicendum, notandum est ex Scot. loc. c. duplex esse homicidium, scilicet, voluntarium, & casualis; voluntarium est illud, quod directe, & per intentionem operantis, quod rufus duplex est potest, aliud est simpliciter & omnino voluntarium, quando nimis directe, & immensè intendit hominem occidere; aliud per voluntarium simpliciter, sed involuntarium secundum quid, seu mixtum cum involuntario, ut cum intendit occidere hominem immediate, quia aliter non potuit evadere mortem, quam occidere inviorem; hoc enim homicidium est voluntarium simpliciter. Huiusmodi est illud, ubi directe, & per intentionem operantis, quod rufus duplex est potest, aliud est simpliciter & omnino voluntarium, quando nimis directe, & immensè intendit hominem occidere; aliud per voluntarium simpliciter, sed involuntarium secundum quid, seu mixtum cum involuntario, ut cum intendit occidere hominem immediate, quia aliter non potuit evadere mortem, quam occidere inviorem, sed per intentionem operantis, ex hoc irregularitatem occurrit, & idem dicendum est de homicidio omnino simpliciter, sed per intentionem operantis, ex hoc irregularitatem occurrit, & idem dicendum est de homicidio omnino præter intentionem operantis, ex hoc irregularitatem occurrit, & idem dicendum est de homicidio omnino simpliciter, ut si quis irruit in gladium alterius ex seipso, nullam illi praebendo occasionem, dicitur homicidium enim sic casualis, ut dictum est, coincidit cum homicidio omnino, & simpliciter involuntario. Homicidio vero est casualis dicitur illud, quod non directa voluntate, nec immediata intenditur ad occidere, sed per accidentem evenit; & hoc etiam duplex est, aliud est omnino casualis, quod neque in se, neque in sua causa est voluntum, quia neque præsumit est, neque potuit prævideri fecutum, homicidium enim sic casualis, ut dictum est, coincidit cum homicidio omnino, & simpliciter involuntario. Ut vero sit forma de homicidio casualis, quod quamvis in se non fuit directa voluntate, & intentum, indirecte tamen censetur aliquo modo voluntum in sua causa, quoniam prævideri potest fecutum, tunc distinguendus est, & idem etiam dicendum est de mutilatione casuali. Qui dat operam rei licet, & non adhibet debitam diligentiam, quam debet, & potest, ne homicidium sequatur, fit irregularis illo fecuto, ut doceat Scotus loc. cit. tam ad ascensum ad ordinem, quam ad ministrandum in superficie, ut constat ex c. Dilectus, & c. Significati, & c. Ad audiendum, de homicidio, ubi dicitur homicidium casualis imputari ei, qui dabit operam rei illicitam, & qui debitat diligenter non adhibuit, & ratio est, quia homicidium indirecte voluntarium sufficiens est ad irregularitatem contrahendam, ut omnes docent Doctores, tale autem homicidium est indirecte voluntarium, cum debitat diligenter omisit. Qui vero dat operam rei illicitam, etiam debitat adhibeat diligenter, ne homicidium sequatur, fit irregularis eo fecuto ex Scotio loc. cit. ubi ait duas conditions necessarias requiri ad hoc, ut quis ex homicidio casuali irregularitatem non incurrit, nimis, ut det operam rei licet, & debitat adhibeat diligenter, altera enim deficere irregularitas incurrit, & hoc expresse haec dicitur in c. Eirali, qui dedit operam rei licet, nec fuit in culpa diligentia requisite, ex quo

dpa

deducitur altera istarum conditionum deficiente irregularitatem incurrit; & hoc deducitur expresse etiam ex cap. Suceptio, & exc. de Castro, & ex aliis capitibus Juris Canonici.

Sed quamvis hoc sit communis opinio, ac etiam D. Th. 2.2. qu. 64. ar. 8. aliqui tamen ut Soto, Suarez, & alii oppositum lenienter afferentes, quod est quod operam rei illicitam, tamen haec non sit proxime, & immediatè ad occisionem aliquis ordinata, exhibita debita diligentia, non sit irregularitas, & dicunt, quod non sit quodcumque opus illicitum, ad quod sequatur homicidium, incurrit irregularitas, fed tanquam opus illud operum, quod ex se potest esse causa homicidiū, ut Clericus der operam rei bellicē, licet imprudente, & necficiens aliquem occidat, est irregularitas si committens adulterium invadat a marito, quem Clericus adulter occidat, non sit irregularitas, quia adulterium, licet sit opus illicitum, tamen non est causa ex apta inducere homicidium; unde opus illicitum, ad quod sequitur irregularitas, est illud quod prohibetur propter periculum homicidiū, & de hoc iura loquuntur, non autem quodcumque opus illicitum, si non sit tale, quod annexum habeat homicidiū periculum. Ceterum opinio Scoti, sicut comunitantur est, ita etiam probabilis, quia ut ait Blundus dispu. 8. cit. art. 8. sufficit, quod res illa illicita ordinem aliquam habeat, & connexionem cum homicidio fecuto, ut quis darem operam talis irregularitatem incurrit; quod vero proxime, vel remoto, non dicunt Canones, & hoc patet ex exemplo ab Adversariis adducto de Clerico adulterum committente, & cito a marito, quem occidit, benè etiam prævidere poterat, & debet, quod si inventaretur a marito, exponebat le pericolo ilum occidendi ad cuius defensionem.

Constat, quia in iure habentur causas expressas, in quibus quis judicatur irregularis dans operam rei illicitam, qui ex nullo modo est apta homicidium inducere, ut causa illius, quos causas refert Faber c. 7. cit. in fine: quare ad irregularitatem incurriendam ex homicidio illius dñe regule Scoti, & communis opinione sufficiunt debent, si detraheret rei illicitam, & sequatur homicidium, irregularitatem incurrit; etiæ etiam detraheret rei licet, sed debita diligenter non adhibetur.

Secondum dicendum est, ex homicidio omnino voluntario, & injunto contrahi irregularitatem, & sic etiam de mutilatione dicendum est. Ita Doctores communiter, & Scot. I.c. & habetur expresse ex cap. Minor. dist. 50. & ex cap. ult. d. 55. & ex cit. de homicidio voluntario, & causalis; ubi notant enim unitum DD. ad hanc irregularitatem incurriendam non sufficiunt voluntate occidendi, ut multitudini cum vulneratione, seu percussione ad hunc effectum, nisi mors sequatur, vel mutilatio, & ratio est, quia ut ait Doctor loc. citat, non est causa operis, sed operam rei illicitam, & sequatur homicidium, ut Blundus adver. loc. cit. art. 3. & ratio est, quia mors potesta ex veneno fecuta, quod probabit est voluntaria fatem in causa, sive in sua priori voluntate, & voluntate, non camen requiritur, quod ex ilato vulnere statim mors sequatur, vel mutilatio, sed sufficit, quod post sequatur ex talis causa, quoniam prædicti venenum, licet mors sequatur post longum tempus, talis est irregularis, etiam postea de peccato suo penitentia, ut Blundus adver. loco cit. art. 3. & ratio est, quia mors potesta ex veneno fecuta, quod probabit est voluntaria fatem in causa, sive in sua priori voluntate, cum si mandat, vel consultat, vel occidat, ut homicidium fiat, si mandat, vel consultat, vel operam rei illicitam, & idcirco secuta illius morte irregularitatem non est latra, nisi ob mandatum, aut consilium, quo quis mandat, aut consultat aliquem, ut alterum, vel seipsum consummatum effectu. Ita Turianus, Hurt, Capensis, & alii. Oppositus sententia tamen probabilior videtur, quam docent Avila, Blundus loc. cit. & plures alii, quia qui sic mandat, vel consultat, vel operam rei illicitam, & idcirco secuta illius morte irregularitatem non est latra, si etiam Blundus adver. loc. cit. taliter adhuc cito posse reum homicidii causalis, quia dat operam rei illicitam, & hoc capite irregularitatem contrahere iuxta regulam superius traditam.

Tertio dicendum est, etiam ex homicidio voluntario id est, publica auctoritate facto irregularitatem contrahere, ille enim dicitur iustus occidens, qui non privata auctoritate occidit, sed publica. Ita specialiter habetur in cap. Persecutione de punit. d. 1. & c. 1. Sicus dignum de homic. & c. Signis viuam dist. 50. & c. 2. ac Clericis pugnantiis, & de cooperatore colliguntur ex c. 1. Sicus dignum, & ex cap. Significati 2. de homicidio. Sunt autem intelligendi particulae illorum veritatis, quod concursus leuem contentum in quolibet sit effectus, & expressus, vel interpretativus, ut dispu. cit. diximus quia. 2. a. 1. n. 24. deinde, quod iste confessus sit vere causa homicidiū, vel amputationis, quia si ex eo non sequatur effectus, nulla est irregularitas, tunc enim homicidium non censetur voluntarium & tandem, quod sex priores conscientes semper irregularitate

Mafri Theolog. Mafri

X Re

Regum 7. Unde hæc irregularitas non oritur ex delicto, sed ex defectu, quem communiter Theologi, & Canonici lenitatis appellant, quia, si sic hominem occidit, vel mutilat, etiam si id justè faciat, & absque peccato; adhuc tamen irregularitatem incurrit ex defectu lenitatis propter horrem sanguinis, is enim pacem non praeferset, & Christi mansuetudinem, nec ipsius representat, quare iudeo Ecclesia hanc irregularitatem statuit, quia Sacerdos gerit personam Christi, qui ut pote lenitatem neminem unquam lætit, neque hæc irregularitas contrahitur, nisi ex licita mutilatione, vel homicidio in iudicio, vel bello justo; ut dicimus art. sequ. n. 176.

163 Quartus codem modo discurrendum est de irregularitate, quae ex bello contrahitur, quod quidem duplex est, quodam defensivum, quodam aggressivum, & hoc tunc aliud iudicium, aliud in iustum. Itaque loquendo bello aggressivo iuncto discurrendum est, sicut de homicidio voluntario, & iunctu; quod, scilicet, militantes in bello iunctu, sive Clerici, sive Laici secuta morte, vel mutilatione alterius, etiam propriis manibus non occident, sed occidentibus cooperantur, armis prebeat & auxiliis quovis modo prætent, vel favorem, hortando, contulendo, &c, irregulares sunt. Ita Doctores communiter, sicut enim habetur ex cap. Quod in dubio de penit., & ex cap. si quis d. 15. & ex aliis c. iuris & ratio est, qui si aliqui modo inculpata tutela occidat alterum in delicto proximi innocentis, quamvis defensio non cadat sub obligatione iustitia, sed tantum sit iusta, ut etiam diximus loc. cit. n. 26. ex communione Theologorum sententia; quamvis non defensio, qui oppositum sentient, ut refert Blundus loc. c. quorū fundamentū est, quia in dicta Clement. solum fit mentio de defensione propria vita, & non alterius etiam innocentis, tum quia praxis, & confutatio Curie Romana est, ut in cafo quo quis vitam defendit proximi innocentis, etiam cum moderamine inculpata tutela, quod dispensatio petatur.

164 Præterea plures Doctores afferunt prædictam doctrinam habere locum, quamvis occidens dederit occasione alteri, ut ipsum invadat, ut supradictum est, ita qui militat in bello aggressivo, si occidat, vel mutilat, ut patet ex c. Si quis viduum, & exc. Aliquantos, d. 50. de quo dicendum art. sequ. trahendo de irregularitate ex defectu lenitatis. Denique loquendo de pugnabitis in bello defensivis, occidentes, & mutilantes inimicos irregularitatem incurunt; non tamen ex delicto, sicut pugnantes in bello iusto, sed in iusto ex defectu lenitatis, sive mansuetudinis, sicut enim qui jure contra alium fementiam sanguinis proficit, sicut effectu, irregularitatem incurrit, ut supradictum est, ita qui militat in bello aggressivo, qui occidat, vel mutilat, ut patet ex c. Si quis viduum, & exc. Aliquantos, d. 50. de quo dicendum art. sequ. trahendo de irregularitate ex defectu lenitatis. Denique loquendo de pugnabitis in bello defensivis, occidentes, & mutilantes inimicos irregularitatem incurunt; non tamen ex delicto, sicut pugnantes in bello iusto, sed in iusto ex defectu lenitatis, sive mansuetudinis, sicut effectu, irregularitatem incurrit, ut refert Blundus loc. c. quorū fundamentū est, quia in dicta Clement. solum fit mentio de defensione propria vita, & non alterius etiam innocentis, tum quia praxis, & confutatio Curie Romana est, ut in cafo quo quis vitam defendit proximi innocentis, etiam cum moderamine inculpata tutela, quod dispensatio petatur.

165 Præterea plures Doctores afferunt prædictam doctrinam habere locum, quamvis occidens dederit occasione alteri, ut ipsum invadat, ut supradictum est, ita qui militat in bello aggressivo, si occidat, vel mutilat, ut patet ex c. Si quis viduum, & exc. Aliquantos, d. 50. de quo dicendum art. sequ. trahendo de irregularitate ex defectu lenitatis. Denique loquendo de pugnabitis in bello defensivis, occidentes, & mutilantes inimicos irregularitatem incurunt; non tamen ex delicto, sicut pugnantes in bello iusto, sed in iusto ex defectu lenitatis, sive mansuetudinis, sicut effectu, irregularitatem incurrit, ut refert Blundus loc. c. quorū fundamentū est, quia in dicta Clement. solum fit mentio de defensione propria vita, & non alterius etiam innocentis, tum quia praxis, & confutatio Curie Romana est, ut in cafo quo quis vitam defendit proximi innocentis, etiam cum moderamine inculpata tutela, quod dispensatio petatur.

166 Quintus dicendum est, quod si commitit homicidium voluntarium, simpliciter, sed involuntarium secundum quid se involvantium permixtum, ut qui occidit aggressorem, vel invadorem, ut sibi defensivum, qui aliter mortem evadere non poterat, sive si Clericus, sive Laicus, post Clem. unde homicidio, irregularitatem non incurrit. Ita DD. communiter, tam Theologi, quam Canonici. Notarior autem dicitur post Clementem, quia secundum loco citato 4. dist. 7. quell. 1. Alenf. pagin. 3. quast. 3. membr. 3. artic. 1. D. Thom. 2. 2. qu. 64. art. 7. & alios antiquiores, talis occidens secundum ius antiquum disp. 50. cap. Si quis viduum, & disp. 58. cit. De illis, irregularitatem incurrebat, sed de facili dispensabiles; inde & Concil. Trid. 14. cap. 7. nosq; antiquis non raro venirent videtur, vel supponere illud non esse abrogatum, dum ibi dispensationem super irregularitatem ex hoc homicidio contractum loci ordinario committit, de qua re fuisse disputant Recentiores, ut videtur ex apud Covar. Nav. Suar. & alios ab eis citatos. Sed ad vitandam prolixitatem breviter hac jura cōsiliari posunt cum Fabro disp. 3. cit. 6. 7. nu. 218. dicendo, quod Clementina interdit occidentem invadorem, cum moderamine tam inculpata tutela, non fieri irregulariter, ita ministrum quod nulla sit culpa in se invadente aggreßore. Verum quia difficile est in hujusmodi casu servare ad ungum moderamen inculpata tutela, & facile est excedere modum defensionis, id est Concil. Trid. dixit in hoc cap. dispensationem quod quodammodo debet, & adhuc diligenter, quam debet, inde concurrunt illæ duas conditiones superius ex Scoto recensit n. 15. 8. que morte alicuius fecuta, vel mutilatione excludat ab irregularitate; tum quia in hujusmodi abscissione, vel exercitio non defensio lenitatis, vel mansuetudo, cum pars abscindatur ob conservationem totius. Quid vero dicendum sit de Clericis, & Religiosis artem Medicinæ, vel Chirurgiæ, exercitibus non convenienti DD. aliqui enim absolutè dicunt irregularares fieri, Blundus, nofer. l. ar. 10. quia talis ars est ei prohibita ex c. Senensis, ne Clerici, vel Monachi, &c. Tunc, de homicidio, quare morte curati fecuta, vel mutilatione, irregularares sunt, quia dicitur rei illicitæ, ac prohibite. Alii vero dicunt non fieri irregularares tale officium exerceo secundum regulas artis circa abscissionem, vel adiunctionem, & hoc inquit, est posse alio modo fieri defensio, nisi per mortem aggressoris, &

abscin-

oculus Canonis; item qui ita deformis est in manibus, vel in aliquo alio exteriori corporis membro, ut sine scandalo pulsorum, & indecentia in ordine ministriare non possit; etiam nulla sit mutilatio membra. Si autem deformis, non esset notabilis, nec mutilatio gravis, irregularitatem non inducunt, est autem modice deformis, vel non notabilis, & turpis mutilatio ex Scot. 4. d. 15. q. 3. S. D. secundo, quæ actum humanum non impedit, ut amputatio digiti vel alicuius partis digiti, quod tamen intelligendum est, dummodo mutilatus non fuerit in culpa talis mutilationis, quia si sponte, & non ex causa iuxta hanc contingit, irregularitatem induceret, & in calo ordinarius repellitur, & jam ordinatus desicitur, ex d. 15. c. Qui parere, & hoc defectu alia plura videi possunt apud Atenianum nostrum lib. 6. tit. 21.

170 Sic etiam infirmitas enormis, seu quæ deformitatem inducit, aut perpetuum impedimentum ad usum ordinum reddit infirmum irregulariter. Ita Theologi omnes, & Scottus loc. cit. & habetur exp̄s in c. T. a. n. 2. de Cleric. agrot. & in toto titulo de corpore viciatis, & ita lepros. cum sit infirmitas validetur, irregularitatem inducit ex cap. cit. item morbus gallus, si redat hominem notabilitatem deformem, morbus caducus, paralytic, apoplexia, pelitis, & univerſaliter quilibet alia horribilis infirmitas, ut Scot. loquitur; si autem infirmitas non sit enormis, sed curabilis, irregularitatem non inducit, non enim quilibet infirmitas, vel agrotatio facit hominem irregulariter, nec infirmitas curabilis vocatur virtutem corporis, ut explicatur in L. Inter. subram, de verborum significacione; sic enim neque irregularares confunduntur, qui levare mentis alienationem, vel vertiginem, vel deliquium anime patiuntur; cum tamen debet, si sint ad Sacerdotium ordinati, ut Sacerdotem habeant notabilitatem, quando periculum est, ne sacrificium perficeret possint. De Hermaphrodito autem convenienti DD. quod si in eo prævalet formosus sexus, vel uterque sexus censetur equalis, est irregularis ob rationem superius adductam, qui solum sexus virilis est capax ordinatiois, talis autem Hermaphroditus non est perfectus viri vel sexus virilis prævalit, convenienti DD. est capace ordinatiois, quia est capax characteris, & jam est vir, non sex nina, sed an tunc, sit irregularis, non convenienti. Aliqui enim dicunt esse irregularam propter deformitatem monstruositatis, quæ licet tenibus non pateat, tamen cogitatione semper occurrit. Ita Navarrus, Sylvester, Antonius, Sylvius, Fernandez, & alii plures. Alii ex auctorato negant esse irregularares, quia maculatio, sive monstruositas fine culpa, qui minus Altaris non impedit; nec scandalum litteratur, sive scientia ex cap. Illiterati, d. 3. 6. quo vero scientia, & probatio in ordinandi requiriatur, habetur sufficiens ex Conc. Trident. f. 25. de Reform. cap. 4. quæ autem requiretur ad Episcopatum habetur ex cap. Omnes, d. 3. & alii cap. Iuris, & noviter ex Trid. sec. 22. de Reformatione, cap. 2. de scientia requista in afflimento ad Ecclesias Cathedrales, Caspensis tandem advertit disp. 15. f. 27. Episcopos dispensare possunt cum Religiosis non multum literatis, ut ad facios ordines promoveri possint, quia in illis non tanta scientia requiriatur, ac in Clericis, & lepros. cum ad curam animalium non ordinantur, tamen etiam quia ex continuo convivio, & communicatione cum doctis in Religione in scientia proficiunt.

171 Tertia Irregularitas est ex defectu natalium, unde omnes qui non sunt initia ex legi, non matrimonio vero, vel probabilitate existimat, vel per subsequens matrimoniū legitimati, aut a iure, aut ab homine canonice, sive sint naturales, sive priui, ipso iure irregularares sunt. Ita Doctores omnes tam Theologi, quam Canonites, & Scott. cit. 4. d. 15. q. 1. Q. Faber disp. 3. cit. e. 5. & Blundus disp. 8. cit. 1. 11. & Alenf. lib. 6. tit. 23. & ita expressè habetur in c. 1. & 2. de filiis Presbyt. non ordin. & eccl. Is quæ de filiis Presbyt. & alios illegitimi natu, dicunt autem quia illigitimi, quando non ex legitimo matrimonio, sed ex fornicatione adulterio, aut alio quovis illicito conceputa procreatus est. Ratio autem quare Ecclesia pro tali defectu natale irregularitatem iniicit, assignatur à Scoto, l. c. quia tales illegitimi, ac male natu præsumunt imitatores paterni continentia, & præsumunt etiam male morigerati, quia male educati, tamen erant in detestacione paterni criminis ob infamiam quamdam, & turpiditatem, quam inde filii contrahit. Quamvis autem fine eorum culpi tales illegitimi hanc irregularitatem contrahant, hoc tamen mirum esse non debet, quia in Blundus, advertit l. c. non propriæ ab Ecclesia imponitur, ut pena respectu corrum, sed tanquam Canonicum impedimentum ob quandam indecentiam, quam ex virtute naturæ illegitimi contrahant; defectuorum enim in Altari ministriare non decet, ideoq; ab Ecclesia merito accedit, & rejectus a tali ministerio, quod per ultimam suscepit exercetur. Tales autem communij jure legitimantur per subiectus matrimonium inter eorum parentes, modo hi tempore conceptionis validè contrahere potuerint item per dispensatione, & ex parte alios promoveri. Ita communiter DD. ex c. Si Evangelica, d. 5. & exc. Expositi de corpore viciatis non ordinandis, ex cap. cit. etiam deducunt irregulararem esse mutum, cœcum, aut altero oculo præfertur multo carentem, qui dicitur

Matri Thedog. Moral.